

Codul civil

◆

Codul de procedură civilă

Legea de punere în aplicare ◆ Reglementări anterioare
◆ Legislație conexă ◆ Decizii ale Curții Constituționale
◆ Recursuri în interesul legii ◆ Hotărâri prealabile ◆ Index

Ediția a 12-a actualizată la 6 aprilie 2025 și îngrijită de:
profesor univ. dr. **Evelina Oprina**
profesor univ. dr. **Radu Rizoiu**

Editura Rosetti International
București, 2025

SUMAR

CODUL CIVIL

Legea nr. 287/2009 privind Codul civil.....	17
Index.....	385
Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil (<i>extras</i>)	412
Legea nr. 140/2022 privind unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale și modificarea și completarea unor acte normative (<i>extras</i>).....	435

CODUL DE PROCEDURĂ CIVILĂ

Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă.....	445
Index	700
Dispoziții tranzitorii cuprinse în actele de modificare a Codului de procedură civilă.....	717
▶ Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (<i>extras</i>)	720
▶ Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (<i>extras</i>)	724
▶ Legea nr. 172/2022 pentru ratificarea Protocolului nr. 16 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adoptat la Strasbourg la 2 octombrie 2013 și semnat de România la Strasbourg la 14 octombrie 2014	729
▶ Legea nr. 173/2022 pentru adoptarea unor măsuri necesare punerii în aplicare a Protocolului nr. 16 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adoptat la Strasbourg la 2 octombrie 2013 și semnat de România la Strasbourg la 14 octombrie 2014	732

Abrevieri

C. civ.	Codul civil (Legea nr. 287/2009)
C. civ. 1864	Codul civil din 1864
C. Rom.	Constituția României
CDFUE	Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene
CEDO	Convenția Europeană a Drepturilor Omului/ Curtea Europeană a Drepturilor Omului
CNA	Consiliul Național al Audiovizualului
CP	Codul penal (Legea nr. 286/2009)
CPC	Codul de procedură civilă (Legea nr. 134/2010)
CPC 1865	Codul de procedură civilă din 1865
CPP	Codul de procedură penală (Legea nr. 135/2010)
D.	Decretul
H.G.	Hotărârea Guvernului
ÎCCJ	Înalta Curte de Casație și Justiție
L.	Legea
LS	Legea nr. 31/1990 a societăților
M. Of.	Monitorul Oficial, Partea I
O.G.	Ordonanța Guvernului
O.U.G.	Ordonanța de urgență a Guvernului
Regl. ant.	Reglementarea anterioară
RNPM	Registrul Național de Publicitate Mobilă
TFUE	Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene

Codul civil

În vigoare de la 1 octombrie 2011

CODUL CIVIL

Art.

Titlul preliminar. Despre legea civilă	1-24
Capitolul I. Dispoziții generale	1-5
Capitolul II. Aplicarea legii civile	6-8
Capitolul III. Interpretarea și efectele legii civile	9-17
Capitolul IV. Publicitatea drepturilor, a actelor și a faptelor juridice	18-24
CARTEA I. DESPRE PERSOANE	25-257
Titlul I. Dispoziții generale.....	25-33
Titlul II. Persoana fizică	34-103
Capitolul I. Capacitatea civilă a persoanei fizice	34-57
Secțiunea 1. Capacitatea de folosință	34-36
Secțiunea a 2-a. Capacitatea de exercițiu	37-48
Secțiunea a 3-a. Declararea judecătorească a morții	49-57
Capitolul II. Respectul datorat ființei umane și drepturilor ei inerente	58-81
Secțiunea 1. Dispoziții comune	58-60
Secțiunea a 2-a. Drepturile la viață, la sănătate și la integritate ale persoanei fizice	61-69
Secțiunea a 3-a. Respectul vieții private și al demnității persoanei umane	70-77
Secțiunea a 4-a. Respectul datorat persoanei și după decesul său	78-81
Capitolul III. Identificarea persoanei fizice	82-103
Secțiunea 1. Numele	82-85
Secțiunea a 2-a. Domiciliul și reședința	86-97
Secțiunea a 3-a. Actele de stare civilă	98-103
Titlul III. Ocrotirea persoanei fizice	104-186
Capitolul I. Dispoziții generale	104-109
Capitolul II. Tutela minorului	110-163
Secțiunea 1. Deschiderea tutelei	110-111
Secțiunea a 2-a. Tutorele	112-123
Secțiunea a 3-a. Consiliul de familie	124-132
Secțiunea a 4-a. Exercitarea tutelei	133-150
§1. Dispoziții generale	133-135
§2. Exercitarea tutelei cu privire la persoana minorului	136-139
§3. Exercitarea tutelei cu privire la bunurile minorului	140-150
Secțiunea a 5-a Controlul exercitării tutelei	151-155
Secțiunea a 6-a. Încetarea tutelei	156-163
Capitolul III. Ocrotirea interzisului judecătoresc	164-177
Capitolul IV. Curatela	178-186
Titlul IV. Persoana juridică	187-251
Capitolul I. Dispoziții generale	187-193
Capitolul II. Înființarea persoanei juridice	194-204
Secțiunea 1. Dispoziții comune	194-195
Secțiunea a 2-a. Nulitatea persoanei juridice	196-199
Secțiunea a 3-a. Înregistrarea persoanei juridice	200-204
Capitolul III. Capacitatea civilă a persoanei juridice	205-224
Secțiunea 1. Capacitatea de folosință a persoanei juridice	205-208
Secțiunea a 2-a. Capacitatea de exercițiu și funcționarea persoanei juridice	209-224
§1. Capacitatea de exercițiu	209-211
§2. Funcționarea persoanei juridice	212-220
§3. Dispoziții speciale	221-224
Capitolul IV. Identificarea persoanei juridice	225-231
Capitolul V. Reorganizarea persoanei juridice	232-243

Capitolul VI. Încetarea persoanei juridice.....	244-251
Secțiunea 1. Dispoziții generale.....	244
Secțiunea a 2-a. Dizolvarea persoanei juridice.....	245-249
Secțiunea a 3-a. Dispoziții speciale.....	250-251
Titlul V. Apărarea drepturilor nepatrimoniale.....	252-257
CARTEA A II-A. DESPRE FAMILIE.....	258-534
Titlul I. Dispoziții generale.....	258-265
Titlul II. Căsătoria.....	266-404
Capitolul I. Logodna.....	266-270
Capitolul II. Încheierea căsătoriei.....	271-289
Secțiunea 1. Condițiile de fond pentru încheierea căsătoriei.....	271-277
Secțiunea a 2-a. Formalitățile pentru încheierea căsătoriei.....	278-289
Capitolul III. Formalități ulterioare încheierii căsătoriei.....	290-292
Capitolul IV. Nulitatea căsătoriei.....	293-306
Secțiunea 1. Nulitatea absolută a căsătoriei.....	293-296
Secțiunea a 2-a. Nulitatea relativă a căsătoriei.....	297-303
Secțiunea a 3-a. Efectele nulității căsătoriei.....	304-306
Capitolul V. Drepturile și îndatoririle personale ale soților.....	307-311
Capitolul VI. Drepturile și obligațiile patrimoniale ale soților.....	312-372
Secțiunea 1. Dispoziții comune.....	312-338
§1. Despre regimul matrimonial în general.....	312-320
§2. Locuința familiei.....	321-324
§3. Cheltuielile căsătoriei.....	325-328
§4. Alegerea regimului matrimonial.....	329-338
Secțiunea a 2-a. Regimul comunității legale.....	339-359
Secțiunea a 3-a. Regimul separației de bunuri.....	360-365
Secțiunea a 4-a. Regimul comunității convenționale.....	366-368
Secțiunea a 5-a. Modificarea regimului matrimonial.....	369-372
§1. Modificarea convențională.....	369
§2. Modificarea judiciară.....	370-372
Capitolul VII. Desfacerea căsătoriei.....	373-404
Secțiunea 1. Cazurile de divorț.....	373-381
§1. Dispoziții generale.....	373
§2. Divorțul prin acordul soților pe cale judiciară.....	374
§3. Divorțul prin acordul soților pe cale administrativă sau prin procedură notarială.....	375-378
§4. Divorțul din culpă.....	379-380
§5. Divorțul din cauza stării sănătății unui soț.....	381
Secțiunea a 2-a. Efectele divorțului.....	382-404
§1. Data desfacerii căsătoriei.....	382
§2. Efectele divorțului cu privire la raporturile nepatrimoniale dintre soți.....	383-384
§3. Efectele divorțului cu privire la raporturile patrimoniale dintre soți.....	385-395
I. Efecte cu privire la regimul matrimonial.....	385-387
II. Dreptul la despăgubiri.....	388
III. Obligația de întreținere între foștii soți.....	389
IV. Prestația compensatorie.....	390-395
§4. Efectele divorțului cu privire la raporturile dintre părinți și copiii lor minori.....	396-404
Titlul III. Rudenia.....	405-482
Capitolul I. Dispoziții generale.....	405-407
Capitolul II. Filiația.....	408-450
Secțiunea 1. Stabilirea filiației.....	408-440
§1. Dispoziții generale.....	408-413
§2. Prezumția de paternitate.....	414
§3. Recunoașterea copilului.....	415-420
§4. Acțiuni privind filiația.....	421-440
I. Contestarea filiației.....	421

II. Acțiunea în stabilirea filiației față de mamă.....	422-423
III. Acțiunea în stabilirea paternității din afara căsătoriei.....	424-428
IV. Acțiuni privind filiația față de tatăl din căsătorie.....	429-434
V. Dispoziții comune privind acțiunile referitoare la filiație.....	435-440
Secțiunea a 2-a. Reproducerea umană asistată medical cu terț donator.....	441-447
Secțiunea a 3-a. Situația legală a copilului.....	448-450
Capitolul III. Adopția.....	451-482
Secțiunea 1. Dispoziții generale.....	451-454
Secțiunea a 2-a. Condițiile de fond ale adopției.....	455-468
§1. Persoanele care pot fi adoptate.....	455-458
§2. Persoanele care pot adopta.....	459-462
§3. Consimțământul la adopție.....	463-468
Secțiunea a 3-a. Efectele adopției.....	469-474
Secțiunea a 4-a. Încetarea adopției.....	475-482
Titlul IV. Autoritatea părintească.....	483-512
Capitolul I. Dispoziții generale.....	483-486
Capitolul II. Drepturile și îndatoririle părințești.....	487-502
Capitolul III. Exercițarea autorității părințești.....	503-507
Capitolul IV. Decăderea din exercițiul drepturilor părințești.....	508-512
Titlul V. Obligația de întreținere.....	513-534
Capitolul I. Dispoziții generale.....	513-515
Capitolul II. Persoanele între care există obligația de întreținere și ordinea în care aceasta se datorează.....	516-523
Capitolul III. Condițiile obligației de întreținere.....	524-528
Capitolul IV. Stabilirea și executarea obligației de întreținere.....	529-534
CARTEA A III-A. DESPRE BUNURI.....	535-952
Titlul I. Bunurile și drepturile reale în general.....	535-554
Capitolul I. Despre bunuri în general.....	535-550
Secțiunea 1. Despre distincția bunurilor.....	535-546
Secțiunea a 2-a. Produsele bunurilor.....	547-550
Capitolul II. Drepturile reale în general.....	551-554
Titlul II. Proprietatea privată.....	555-692
Capitolul I. Dispoziții generale.....	555-566
Secțiunea 1. Conținutul, întinderea și stingerea dreptului de proprietate privată.....	555-562
Secțiunea a 2-a. Apărarea dreptului de proprietate privată.....	563-566
Capitolul II. Accesiunea.....	567-601
Secțiunea 1. Dispoziții generale.....	567-568
Secțiunea a 2-a. Accesiunea imobiliară naturală.....	569-576
Secțiunea a 3-a. Accesiunea imobiliară artificială.....	577-597
§1. Dispoziții comune.....	577-579
§2. Realizarea lucrării cu materialele altuia.....	580
§3. Realizarea unei lucrări autonome cu caracter durabil asupra imobilului altuia.....	581-582
§4. Realizarea unei lucrări adăugate cu caracter durabil asupra imobilului altuia.....	583-585
§5. Înțelesul unor termeni.....	586
§6. Dispoziții speciale.....	587-597
Secțiunea a 4-a. Accesiunea mobilă.....	598-601
Capitolul III. Limitele juridice ale dreptului de proprietate privată.....	602-630
Secțiunea 1. Limite legale.....	602-625
§1. Dispoziții comune.....	602-603
§2. Folosirea apelor.....	604-610
§3. Picătura streșinii.....	611-611
§4. Distanța și lucrările intermediare cerute pentru anumite construcții, lucrări și plantații.....	612-613
§5. Vederea asupra proprietății vecinului.....	614-616
§6. Dreptul de trecere.....	617-620
§7. Alte limite legale.....	621-625

<i>Secțiunea a 2-a. Limite convenționale</i>	626-629
<i>Secțiunea a 3-a. Limite judiciare</i>	630
Capitolul IV. Proprietatea comună	631-686
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	631-633
<i>Secțiunea a 2-a. Coproprietatea obișnuită</i>	634-645
<i>Secțiunea a 3-a. Coproprietatea forțată</i>	646-666
§1. Dispoziții comune	646-647
§2. Coproprietatea asupra părților comune din clădirile cu mai multe etaje sau apartamente	648-659
I. Părțile comune	648-652
II. Drepturile și obligațiile coproprietarilor	653-658
III. Asociația de proprietari	659
§3. Coproprietatea asupra despărțiturilor comune	660-666
<i>Secțiunea a 4-a. Proprietatea comună în devălmășie</i>	667-668
<i>Secțiunea a 5-a. Partajul</i>	669-686
Capitolul V. Proprietatea periodică	687-692
Titlul III. Dezmembrămintele dreptului de proprietate privată	693-772
Capitolul I. Superficia	693-702
Capitolul II. Uzufuctul	703-748
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	703-708
<i>Secțiunea a 2-a. Drepturile și obligațiile uzufructuarului și ale nudului proprietar</i>	709-745
§1. Drepturile uzufructuarului și ale nudului proprietar	709-722
§2. Obligațiile uzufructuarului și ale nudului proprietar	723-736
§3. Dispoziții speciale	737-745
<i>Secțiunea a 3-a. Stingerea uzufructului</i>	746-778
Capitolul III. Uzul și abitația	779-754
Capitolul IV. Servituțile	755-772
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	755-764
<i>Secțiunea a 2-a. Drepturile și obligațiile proprietarilor</i>	765-769
<i>Secțiunea a 3-a. Stingerea servituților</i>	770-772
Titlul IV. Fiducia	773-791
Titlul V. Administrarea bunurilor altuia	792-857
Capitolul I. Dispoziții generale	792-794
Capitolul II. Formele de administrare	795-801
<i>Secțiunea 1. Administrarea simplă</i>	795-799
<i>Secțiunea a 2-a. Administrarea deplină</i>	800-801
Capitolul III. Regimul juridic al administrării	802-845
<i>Secțiunea 1. Obligațiile administratorului față de beneficiar</i>	802-812
<i>Secțiunea a 2-a. Obligațiile administratorului și ale beneficiarului în raporturile cu terții</i>	813-817
<i>Secțiunea a 3-a. Inventar, garanții și asigurare</i>	818-824
<i>Secțiunea a 4-a. Administrarea colectivă și delegarea</i>	825-830
<i>Secțiunea a 5-a. Plasamentele considerate sigure</i>	831-836
<i>Secțiunea a 6-a. Repartiția profiturilor și a pierderilor</i>	837-841
<i>Secțiunea a 7-a. Darea de seamă anuală</i>	842-845
Capitolul IV. Încetarea administrării	846-857
<i>Secțiunea 1. Cauzele de încetare</i>	846-849
<i>Secțiunea a 2-a. Darea de seamă și predarea bunurilor</i>	850-857
Titlul VI. Proprietatea publică	858-875
Capitolul I. Dispoziții generale	858-865
Capitolul II. Drepturile reale corespunzătoare proprietății publice	866-875
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	866
<i>Secțiunea a 2-a. Dreptul de administrare</i>	867-870
<i>Secțiunea a 3-a. Dreptul de concesiune</i>	871-873
<i>Secțiunea a 4-a. Dreptul de folosință cu titlu gratuit</i>	874-875
Titlul VII. Cartea funciară	876-915
Capitolul I. Dispoziții generale	876-884

Capitolul II. Înscriserea drepturilor tabulare	885-901
Capitolul III. Notarea unor drepturi, fapte și raporturi juridice	902-906
Capitolul IV. Rectificarea înscriserilor de carte funciară	907-915
Titlul VIII. Posesia	916-952
Capitolul I. Dispoziții generale	916-921
Capitolul II. Viciile posesiei	922-927
Capitolul III. Efectele posesiei	928-948
Secțiunea 1. Dispoziții generale	928-929
Secțiunea a 2-a. Uzucapiunea imobiliară	930-934
Secțiunea a 3-a. Dobândirea proprietății mobiliare prin posesia de bună-credință	935-940
Secțiunea a 4-a. Ocupațiunea	941-947
Secțiunea a 5-a. Dobândirea fructelor prin posesia de bună-credință	948
Capitolul IV. Acțiunile posesorii	949-952
CARTEA A IV-A. DESPRE MOȘTENIRE ȘI LIBERALITĂȚI	953-1.163
Titlul I. Dispoziții referitoare la moștenire în general	953-962
Capitolul I. Dispoziții generale	953-956
Capitolul II. Condițiile generale ale dreptului de a moșteni	957-962
Titlul II. Moștenirea legală	963-983
Capitolul I. Dispoziții generale	963-964
Capitolul II. Reprezentarea succesorală	965-969
Capitolul III. Moștenitorii legali	970-983
Secțiunea 1. Soțul supraviețuitor	970-974
Secțiunea a 2-a. Descendenții defunctului	975
Secțiunea a 3-a. Ascendenții privilegiați și colaterali privilegiați	976-981
Secțiunea a 4-a. Ascendenții ordinari	982
Secțiunea a 5-a. Colaterali ordinari	983
Titlul III. Liberalitățile	984-1.099
Capitolul I. Dispoziții comune	984-1.010
Secțiunea 1. Dispoziții preliminare	984-986
Secțiunea a 2-a. Capacitatea în materie de liberalități	987-992
Secțiunea a 3-a. Substituțiile fideicomisare	993-1.000
Secțiunea a 4-a. Liberalitățile reziduale	1.001-1.005
Secțiunea a 5-a. Revizuirea condițiilor și sarcinilor	1.006-1.008
Secțiunea a 6-a. Dispoziții speciale	1.009-1.010
Capitolul II. Donația	1.011-1.033
Secțiunea 1. Încheierea contractului	1.011-1.016
Secțiunea a 2-a. Efectele donației	1.017-1.019
Secțiunea a 3-a. Revocarea donației	1.020-1.033
§1. Dispoziții comune	1.020-1.022
§2. Revocarea pentru ingratitudine	1.023-1.026
§3. Revocarea pentru neexecutarea sarcinii	1.027-1.029
Secțiunea a 4-a. Donațiile făcute viitorilor soți în vederea căsătoriei și donațiile între soți	1.030-1.033
Capitolul III. Testamentul	1.034-1.085
Secțiunea 1. Dispoziții generale	1.034-1.039
Secțiunea a 2-a. Formele testamentului	1.040-1.050
Secțiunea a 3-a. Revocarea voluntară a testamentului	1.051-1.053
Secțiunea a 4-a. Legatul	1.054-1.073
§1. Categorii de legate	1.054-1.057
§2. Efectele legatelor	1.058-1.067
§3. Ineficacitatea legatelor	1.068-1.073
Secțiunea a 5-a. Dezmoștenirea	1.074-1.076
Secțiunea a 6-a. Execuțiunea testamentară	1.077-1.085
Capitolul IV. Rezerva succesorală, coticăta disponibilă și reducțiunea liberalităților excesive	1.086-1.099
Secțiunea 1. Rezerva succesorală și coticăta disponibilă	1.086-1.090

<i>Secțiunea a 2-a. Reducțiunea liberalităților excesive</i>	1.091-1.099
Titlul IV. Transmisiunea și partajul moștenirii	1.100-1.163
Capitolul I. Transmisiunea moștenirii	1.100-1.134
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	1.100-1.105
<i>Secțiunea a 2-a. Acceptarea moștenirii</i>	1.106-1.119
<i>Secțiunea a 3-a. Renunțarea la moștenire</i>	1.120-1.124
<i>Secțiunea a 4-a. Sezina</i>	1.125-1.129
<i>Secțiunea a 5-a. Petiția de ereditate</i>	1.130-1.131
<i>Secțiunea a 6-a. Certificatul de moștenitor</i>	1.132-1.134
Capitolul II. Moștenirea vacantă	1.135-1.140
Capitolul III. Amintirile de familie	1.141-1.142
Capitolul IV. Partajul succesoral și raportul	1.143-1.163
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale referitoare la partajul succesoral</i>	1.143-1.145
<i>Secțiunea a 2-a. Raportul donațiilor</i>	1.146-1.154
<i>Secțiunea a 3-a. Plata datoriilor</i>	1.155-1.159
<i>Secțiunea a 4-a. Partajul de ascendent</i>	1.160-1.163
CARTEA A V-A. DESPRE OBLIGAȚII	1.164-2.499
Titlul I. Dispoziții generale	1.164-1.165
Titlul II. Izvoarele obligațiilor	1.166-1.395
Capitolul I. Contractul	1.166-1.323
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	1.166-1.170
<i>Secțiunea a 2-a. Diferite categorii de contracte</i>	1.171-1.177
<i>Secțiunea a 3-a. Încheierea contractului</i>	1.178-1.245
§1. Dispoziții preliminare	1.178-1.178
§2. Capacitatea părților	1.180-1.181
§3. Consimțământul	1.182-1.224
I. Formarea contractului	1.182-1.203
II. Valabilitatea consimțământului	1.204-1.205
III. Viciile consimțământului	1.206-1.224
§4. Obiectul contractului	1.225-1.234
§5. Cauza	1.235-1.239
§6. Forma contractului	1.240-1.245
<i>Secțiunea a 4-a. Nulitatea contractului</i>	1.246-1.265
§1. Dispoziții generale	1.246-1.249
§2. Cauzele de nulitate	1.250-1.253
§3. Efectele nulității	1.254-1.260
§4. Validarea contractului	1.261-1.265
<i>Secțiunea a 5-a. Interpretarea contractului</i>	1.266-1.269
<i>Secțiunea a 6-a. Efectele contractului</i>	1.270-1.294
§1. Efectele între părți	1.270-1.279
§2. Efectele față de terți	1.280-1.294
I. Dispoziții generale	1.280-1.282
II. Promisiunea faptei altuia	1.283
III. Stipulația pentru altul	1.284-1.288
IV. Simulația	1.289-1.294
<i>Secțiunea a 7-a. Reprezentarea</i>	1.295-1.314
<i>Secțiunea a 8-a. Cesiunea contractului</i>	1.315-1.320
<i>Secțiunea a 9-a. Încetarea contractului</i>	1.321-1.323
Capitolul II. Actul juridic unilateral	1.324-1.329
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	1.324-1.326
<i>Secțiunea a 2-a. Actul unilateral ca izvor de obligații</i>	1.327-1.329
Capitolul III. Faptul juridic licit	1.330-1.348
<i>Secțiunea 1. Gestiunea de afaceri</i>	1.330-1.340
<i>Secțiunea a 2-a. Plata nedatorată</i>	1.341-1.344
<i>Secțiunea a 3-a. Îmbogățirea fără justă cauză</i>	1.345-1.348

Capitolul IV. Răspunderea civilă.....	1.349-1.395
Secțiunea 1. Dispoziții generale.....	1.349-1.350
Secțiunea a 2-a. Cauze exoneratoare de răspundere.....	1.351-1.356
Secțiunea a 3-a. Răspunderea pentru fapta proprie.....	1.357-1.371
Secțiunea a 4-a. Răspunderea pentru fapta altuia.....	1.372-1.374
Secțiunea a 5-a. Răspunderea pentru prejudiciul cauzat de animale sau de lucruri.....	1.375-1.380
Secțiunea a 6-a. Repararea prejudiciului în cazul răspunderii delictuale.....	1.381-1.395
Titlul III. Modalitățile obligațiilor.....	1.396-1.420
Capitolul I. Dispoziții generale.....	1.396-1.398
Capitolul II. Condiția.....	1.399-1.410
Capitolul III. Termenul.....	1.411-1.420
Titlul IV. Obligațiile complexe.....	1.421-1.468
Capitolul I. Obligațiile divizibile și obligațiile indivizibile.....	1.421-1.433
Capitolul II. Obligațiile solidare.....	1.434-1.460
Secțiunea 1. Obligațiile solidare între creditori.....	1.434-1.442
Secțiunea a 2-a. Obligațiile solidare între debitori.....	1.443-1.460
§1. Dispoziții generale.....	1.443-1.446
§2. Efectele solidarității în raporturile dintre creditor și debitorii solidari.....	1.447-1.455
I. Efectele principale în raporturile dintre creditor și debitorii solidari.....	1.447-1.453
II. Efectele secundare în raporturile dintre creditor și debitorii solidari.....	1.454-1.455
§3. Efectele solidarității în raporturile dintre debitori.....	1.456-1.460
Capitolul III. Obligațiile alternative și facultative.....	1.461-1.468
Secțiunea 1. Obligațiile alternative.....	1.461-1.467
Secțiunea a 2-a. Obligațiile facultative.....	1.468
Titlul V. Executarea obligațiilor.....	1.469-1.565
Capitolul I. Plata.....	1.469-1.515
Secțiunea 1. Dispoziții generale.....	1.469-1.471
Secțiunea a 2-a. Subiectele plății.....	1.472-1.479
Secțiunea a 3-a. Condițiile plății.....	1.480-1.498
Secțiunea a 4-a. Dovada plății.....	1.499-1.505
Secțiunea a 5-a. Imputația plății.....	1.506-1.509
Secțiunea a 6-a. Punerea în întârziere a creditorului.....	1.510-1.515
Capitolul II. Executarea silită a obligațiilor.....	1.516-1.557
Secțiunea 1. Dispoziții generale.....	1.516-1.520
Secțiunea a 2-a. Punerea în întârziere a debitorului.....	1.521-1.526
Secțiunea a 3-a. Executarea silită în natură.....	1.527-1.529
Secțiunea a 4-a. Executarea prin echivalent.....	1.530-1.548
§1. Dispoziții generale.....	1.530
§2. Prejudiciul.....	1.531-1.546
I. Evaluarea prejudiciului.....	1.531-1.537
II. Clauza penală și arvuna.....	1.538-1.546
§3. Vinovăția debitorului.....	1.547-1.548
Secțiunea a 5-a. Rezoluțiunea, rezilierea și reducerea prestațiilor.....	1.549-1.554
Secțiunea a 6-a. Cauze justificate de neexecutare a obligațiilor contractuale.....	1.555-1.557
Capitolul III. Mijloacele de protecție a drepturilor creditorului.....	1.558-1.565
Secțiunea 1. Măsurile conservatorii.....	1.558-1.559
Secțiunea a 2-a. Acțiunea oblică.....	1.560-1.561
Secțiunea a 3-a. Acțiunea revocatorie.....	1.562-1.565
Titlul VI. Transmisiunea și transformarea obligațiilor.....	1.566-1.614
Capitolul I. Cesiunea de creanță.....	1.566-1.592
Secțiunea 1. Cesiunea de creanță în general.....	1.566-1.586
Secțiunea a 2-a. Cesiunea unei creanțe constatate printr-un titlu nominativ, la ordin sau la purtător.....	1.587-1.592
Capitolul II. Subrogația.....	1.593-1.598
Capitolul III. Preluarea datoriei.....	1.599-1.608
Secțiunea 1. Dispoziții generale.....	1.599-1.604

<i>Secțiunea a 2-a. Preluarea datoriei prin contract încheiat cu debitorul</i>	1.605-1.608
Capitolul IV. Novația	1.609-1.614
Titlul VII. Stingerea obligațiilor	1.615-1.634
Capitolul I. Dispoziții generale	1.615
Capitolul II. Compensația	1.616-1.623
Capitolul III. Confuziunea	1.624-1.628
Capitolul IV. Remiterea de datorie	1.629-1.633
Capitolul V. Imposibilitatea fortuită de executare	1.634
Titlul VIII. Restituirea prestațiilor	1.635-1.649
Capitolul I. Dispoziții generale	1.635-1.638
Capitolul II. Modalitățile de restituire	1.639-1.647
Capitolul III. Efectele restituirii față de terți	1.648-1.649
Titlul IX. Diferite contracte speciale	1.650-2.278
Capitolul I. Contractul de vânzare	1.650-1.762
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	1.650-1.740
§1. Domeniul de aplicare	1.650-1.651
§2. Cine poate cumpăra sau vinde	1.652-1.656
§3. Obiectul vânzării	1.657-1.667
§4. Pactul de opțiune privind contractul de vânzare și promisiunea de vânzare	1.668-1.670
§5. Obligațiile vânzătorului	1.671-1.718
I. Dispoziții generale	1.671-1.672
II. Transmiterea proprietății sau a dreptului vândut	1.673-1.684
III. Predarea bunului	1.685-1.694
IV. Garanția contra evicțiunii	1.695-1.706
V. Garanția contra viciilor bunului vândut	1.707-1.715
VI. Garanția pentru buna funcționare	1.716-1.718
§6. Obligațiile cumpărătorului	1.719-1.729
§7. Dreptul de preempțiune	1.730-1.740
<i>Secțiunea a 2-a. Vânzarea bunurilor imobile</i>	1.741-1.746
§1. Reguli speciale aplicabile vânzării imobilelor	1.741-1.745
§2. Vânzarea terenurilor forestiere	1.746
<i>Secțiunea a 3-a. Vânzarea moștenirii</i>	1.747-1.754
<i>Secțiunea a 4-a. Alte varietăți de vânzare</i>	1.755-1.762
§1. Vânzarea cu plata prețului în rate și rezerva proprietății	1.755-1.757
§2. Vânzarea cu opțiune de răscumpărare	1.758-1.762
Capitolul II. Contractul de schimb	1.763-1.765
Capitolul III. Contractul de furnizare	1.766-1.771
Capitolul IV. Contractul de report	1.772-1.776
Capitolul V. Contractul de locațiune	1.777-1.850
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	1.777-1.823
§1. Cuprinsul contractului	1.777-1.785
§2. Obligațiile locatorului	1.786-1.795
§3. Obligațiile locatarului	1.796-1.804
§4. Sublocațiunea și cesiunea contractului de locațiune	1.805-1.808
§5. Expirarea termenului și tacita relocațiune	1.809-1.810
§6. Înstrăinarea bunului dat în locațiune	1.811-1.815
§7. Încetarea contractului	1.816-1.823
<i>Secțiunea a 2-a. Reguli particulare în materia închirierii locuințelor</i>	1.824-1.835
<i>Secțiunea a 3-a. Reguli particulare în materia arendării</i>	1.836-1.850
Capitolul VI. Contractul de antrepriză	1.851-1.880
<i>Secțiunea 1. Reguli comune privind contractul de antrepriză</i>	1.851-1.873
§1. Dispoziții generale	1.851-1.856
§2. Obligațiile părților	1.857-1.869
§3. Încetarea contractului	1.870-1.873
<i>Secțiunea a 2-a. Contractul de antrepriză pentru lucrări de construcții</i>	1.874-1.880
Capitolul VII. Contractul de societate	1.881-1.954

<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	1.881-1.889
<i>Secțiunea a 2-a. Societatea simplă</i>	1.890-1.948
§1. Încheierea contractului de societate	1.890-1.893
§2. Efectele contractului de societate	1.894-1.924
I. Drepturile și obligațiile asociaților între ei	1.894-1.912
II. Administrarea societății	1.913-1.919
III. Obligațiile asociaților față de terți	1.920-1.924
§3. Pierderea calității de asociat	1.925-1.929
§4. Încetarea contractului de societate și dizolvarea societății	1.930-1.940
§5. Lichidarea societății	1.941-1.948
<i>Secțiunea a 3-a. Asocierea în participație</i>	1.949-1.954
Capitolul VIII. Contractul de transport	1.955-2.008
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	1.955-1.960
<i>Secțiunea a 2-a. Contractul de transport de bunuri</i>	1.961-2.001
<i>Secțiunea a 3-a. Contractul de transport de persoane și bagaje</i>	2.002-2.008
Capitolul IX. Contractul de mandat.....	2.009-2.071
<i>Secțiunea 1. Dispoziții comune</i>	2.009-2.012
<i>Secțiunea a 2-a. Mandatul cu reprezentare</i>	2.013-2.038
§1. Forma și întinderea mandatului	2.013-2.016
§2. Obligațiile mandatarului	2.017-2.024
§3. Obligațiile mandantului.....	2.025-2.029
§4. Încetarea mandatului	2.030-2.038
<i>Secțiunea a 3-a. Mandatul fără reprezentare</i>	2.039-2.071
§1. Dispoziții generale.....	2.039-2.042
§2. Contractul de comision	2.043-2.053
§3. Contractul de consignație	2.054-2.063
§4. Contractul de expediție	2.064-2.071
Capitolul X. Contractul de agenție.....	2.072-2.095
Capitolul XI. Contractul de intermediere.....	2.096-2.102
Capitolul XII. Contractul de depozit	2.103-2.143
<i>Secțiunea 1. Reguli comune privind contractul de depozit</i>	2.103-2.123
§1. Dispoziții generale.....	2.103-2.106
§2. Obligațiile depozitarului.....	2.107-2.121
§3. Obligațiile deponentului.....	2.122-2.123
<i>Secțiunea a 2-a. Depozitul necesar</i>	2.124-2.126
<i>Secțiunea a 3-a. Depozitul hotelier</i>	2.127-2.137
<i>Secțiunea a 4-a. Sechestrul convențional</i>	2.138-2.143
Capitolul XIII. Contractul de împrumut	2.144-2.170
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	2.144-2.145
<i>Secțiunea a 2-a. Împrumutul de folosință</i>	2.146-2.157
<i>Secțiunea a 3-a. Împrumutul de consumație</i>	2.158-2.170
§1. Dispoziții comune.....	2.158-2.166
§2. Împrumutul cu dobândă	2.167-2.170
Capitolul XIV. Contractul de cont curent.....	2.171-2.183
Capitolul XV. Contul bancar curent și alte contracte bancare	2.184-2.198
<i>Secțiunea 1. Contul bancar curent</i>	2.184-2.190
<i>Secțiunea a 2-a. Depozitul bancar</i>	2.191-2.192
<i>Secțiunea a 3-a. Facilitatea de credit</i>	2.193-2.195
<i>Secțiunea a 4-a. Închirierea casetelor de valori</i>	2.196-2.198
Capitolul XVI. Contractul de asigurare	2.199-2.241
<i>Secțiunea 1. Dispoziții comune</i>	2.199-2.213
<i>Secțiunea a 2-a. Asigurarea de bunuri</i>	2.214-2.220
<i>Secțiunea a 3-a. Asigurările de credite și garanții și asigurările de pierderi financiare</i>	2.221-2.222
<i>Secțiunea a 4-a. Asigurarea de răspundere civilă</i>	2.223-2.226
<i>Secțiunea a 5-a. Asigurarea de persoane</i>	2.227-2.238
<i>Secțiunea a 6-a. Coasigurarea, reasigurarea și retrocesiunea</i>	2.239-2.241

Capitolul XVII. Contractul de rentă viageră	2.242-2.253
Capitolul XVIII. Contractul de întreținere	2.254-2.263
Capitolul XIX. Jocul și pariul	2.264-2.266
Capitolul XX. Tranzacția	2.267-2.278
Titlul X. Garanțiile personale	2.279-2.322
Capitolul I. Dispoziții generale	2.279
Capitolul II. Fideiusiunea	2.280-2.320
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale.....</i>	<i>2.280-2.292</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Efectele fideiusiunii.....</i>	<i>2.293-2.313</i>
§1. Efectele fideiusiunii între creditor și fideiusor.....	2.293-2.304
§2. Efectele fideiusiunii între debitor și fideiusor.....	2.305-2.312
§3. Efectele fideiusiunii între mai mulți fideiusori	2.313
<i>Secțiunea a 3-a. Încetarea fideiusiunii.....</i>	<i>2.314-2.320</i>
Capitolul III. Garanțiile autonome	2.321-2.322
Titlul XI. Privilegiile și garanțiile reale.....	2.323-2.499
Capitolul I. Dispoziții generale	2.323-2.332
Capitolul II. Privilegiile	2.333-2.342
<i>Secțiunea 1. Dispoziții comune.....</i>	<i>2.333-2.337</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Privilegiile generale și privilegiile speciale.....</i>	<i>2.338-2.341</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Concursul privilegiilor între ele și concursul dintre privilegii și ipotecă.....</i>	<i>2.342</i>
Capitolul III. Ipoteca.....	2.343-2.428
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale.....</i>	<i>2.343-2.376</i>
§1. Dispoziții comune.....	2.343-2.349
§2. Obiectul și întinderea ipotecii	2.350-2.359
§3. Efectele ipotecii față de terți.....	2.360-2.364
§4. Ipotecile convenționale	2.365-2.376
<i>Secțiunea a 2-a. Ipoteca imobiliară.....</i>	<i>2.377-2.386</i>
§1. Constituirea ipotecii imobiliare	2.377-2.383
§2. Drepturile și obligațiile părților.....	2.384-2.385
§3. Ipotecile legale	2.386
<i>Secțiunea a 3-a. Ipoteca mobilă.....</i>	<i>2.387-2.419</i>
§1. Dispoziții generale.....	2.387-2.397
I. Constituirea ipotecii.....	2.387-2.393
II. Drepturile și obligațiile părților.....	2.394-2.397
§2. Ipotecile asupra creanțelor.....	2.398-2.408
I. Dispoziții comune.....	2.398-2.402
II. Drepturile și obligațiile părților.....	2.403-2.408
§3. Perfectarea ipotecilor mobiliare	2.409-2.412
§4. Înscrierea ipotecilor mobiliare	2.413-2.419
<i>Secțiunea a 4-a. Concursul între creditorii ipotecari.....</i>	<i>2.420-2.427</i>
<i>Secțiunea a 5-a. Stingerea ipotecilor.....</i>	<i>2.428</i>
Capitolul IV. Executarea ipotecii	2.429-2.479
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale.....</i>	<i>2.429-2.434</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Executarea ipotecii mobiliare.....</i>	<i>2.435-2.477</i>
§1. Executarea ipotecii asupra bunurilor mobile corporale	2.435-2.463
I. Deposdarea debitorului.....	2.435-2.444
II. Vânzarea bunului ipotecat	2.445-2.459
III. Preluarea bunului ipotecat în contul creanței.....	2.460-2.463
§2. Executarea ipotecii asupra titlurilor reprezentative	2.464
§3. Executarea ipotecii asupra creanțelor.....	2.465-2.467
§4. Preluarea bunului în vederea administrării	2.468-2.473
§5. Sancțiuni	2.474-2.477
<i>Secțiunea a 3-a. Executarea ipotecilor imobiliare.....</i>	<i>2.478-2.479</i>
Capitolul V. Gajul	2.480-2.494
<i>Secțiunea 1. Constituirea gajului.....</i>	<i>2.480-2.486</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Drepturile și obligațiile creditorului gajist.....</i>	<i>2.487-2.494</i>

Capitolul VI. Dreptul de retenție	2.495-2.499
CARTEA A VI-A. DESPRE PRESCRIȚIA EXTINGTIVĂ, DECĂDERE ȘI CALCULUL TERMENELOR.....	2.500-2.556
Titlul I. Prescripția extingtivă	2.500-2.544
Capitolul I. Dispoziții generale	2.500-2.516
Capitolul II. Termenul prescripției extingtive	2.517-2.522
Capitolul III. Cursul prescripției extingtive.....	2.523-2.543
<i>Secțiunea 1. Începutul prescripției extingtive</i>	2.523-2.531
<i>Secțiunea a 2-a. Suspendarea prescripției extingtive</i>	2.532-2.536
<i>Secțiunea a 3-a. Întreruperea prescripției extingtive</i>	2.537-2.543
Capitolul IV. Împlinirea prescripției	2.544
Titlul II. Regimul general al termenelor de decădere.....	2.545-2.550
Titlul III. Calculul termenelor.....	2.551-2.556
CARTEA A VII-A. DISPOZIȚII DE DREPT INTERNAȚIONAL PRIVAT	2.557-2.663
Titlul I. Dispoziții generale.....	2.557-2.571
Titlul II. Conflicte de legi.....	2.572-2.663
Capitolul I. Persoane	2.572-2.584
<i>Secțiunea 1. Persoana fizică</i>	2.572-2.579
<i>Secțiunea a 2-a. Persoana juridică</i>	2.580-2.584
Capitolul II. Familia	2.585-2.612
<i>Secțiunea 1. Căsătoria</i>	2.585-2.602
§1. Încheierea căsătoriei.....	2.585-2.588
§2. Efectele căsătoriei.....	2.589-2.596
§3. Desfacerea căsătoriei	2.597-2.602
<i>Secțiunea a 2-a. Filiația</i>	2.603-2.610
§1. Filiația copilului din căsătorie	2.603-2.604
§2. Filiația copilului din afara căsătoriei	2.605-2.606
§3. Adopția.....	2.607-2.610
<i>Secțiunea a 3-a. Autoritatea părintească. Protecția copiilor</i>	2.611
<i>Secțiunea a 4-a. Obligația de întreținere</i>	2.612
Capitolul III. Bunurile	2.613-2.632
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	2.613-2.616
<i>Secțiunea a 2-a. Bunurile mobile corporale</i>	2.617-2.619
<i>Secțiunea a 3-a. Mijloacele de transport</i>	2.620-2.621
<i>Secțiunea a 4-a. Titlurile de valoare</i>	2.622-2.623
<i>Secțiunea a 5-a. Bunurile incorporale</i>	2.624-2.625
<i>Secțiunea a 6-a. Formele de publicitate</i>	2.626
<i>Secțiunea a 7-a. Ipotecile mobiliare</i>	2.627-2.632
Capitolul IV. Moștenirea	2.633-2.636
Capitolul V. Actul juridic	2.637-2.639
Capitolul VI. Obligațiile	2.640-2.646
Capitolul VII. Cambia, biletul la ordin și cecul	2.647-2.658
<i>Secțiunea 1. Dispoziții generale</i>	2.647-2.650
<i>Secțiunea a 2-a. Cambia și biletul la ordin</i>	2.651-2.654
<i>Secțiunea a 3-a. Cecul</i>	2.655-2.658
Capitolul VIII. Fiducia	2.659-2.662
Capitolul IX. Prescripția extingtivă	2.663
DISPOZIȚII FINALE	2.664

Legea nr. 287/2009 privind Codul civil^[1]

(Republicată în M. Of. nr. 505 din 15 iulie 2011)

^[1] Legea nr. 287/2009 a fost publicată în M.Of. nr. 511 din 24 iulie 2009, a fost modificată prin Legea nr. 71/2011 și rectificată în M.Of. nr. 427 din 17 iunie 2011 și în M.Of. nr. 489 din 8 iulie 2011, **republicată** în M. Of. nr. 505 din 15 iulie 2011 în temeiul art. 218 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil; rectificată în M. Of. nr. 246 din 29 aprilie 2013.

După republicare, Legea nr. 287/2009 privind Codul civil a fost modificată prin:

- **Legea nr. 60/2012** privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2011 pentru reglementarea unor măsuri necesare intrării în vigoare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil (M. Of. nr. 255 din 17 aprilie 2012);
- **Legea nr. 138/2014** pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe (M. Of. nr. 753 din 16 octombrie 2014);
- **O.U.G. nr. 1/2016** pentru modificarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și a unor acte normative conexe (M. Of. nr. 85 din 4 februarie 2016);
- **Legea nr. 17/2017** privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/2016 pentru modificarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și a unor acte normative conexe (M. Of. nr. 196 din 21 martie 2017);
- **Decizia Curții Constituționale nr. 534/2018**, publicată în M. Of. nr. 842 din 3 octombrie 2018. (A se vedea decizia în extras la art. 277);
- **Decretul nr. 195/2020** privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României (M. Of. nr. 212 din 16 martie 2020);
- **Decretul nr. 240/2020** privind prelungirea stării de urgență pe teritoriul României (M. Of. nr. 311 din 14 aprilie 2020). A se vedea nota de la art. 2532;
- **Legea nr. 140/2022** privind unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale și modificarea și completarea unor acte normative (M. Of. nr. 500 din 20 mai 2022) cu aplicare din 18 august 2022;
- **Legea nr. 116/2024** privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 104/2022 pentru modificarea și completarea Legii nr. 17/2014 privind unele măsuri de reglementare a vânzării terenurilor agricole situate în extravilan și de modificare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului, precum și de completare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil (M. Of. nr. 406 din 30 aprilie 2024);
- **Legea nr. 122/2024** pentru introducerea, modificarea sau completarea mențiunii privind transpunerea normelor Uniunii Europene în cuprinsul unor acte normative, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (M. Of. nr. 414 din 7 mai 2024);
- **Decizia Curții Constituționale nr. 342/2024**, publicată în M. Of. nr. 1000 din 7 octombrie 2024. (A se vedea decizia în extras la art. 1391).

TITLUL PRELIMINAR

Despre legea civilă^[1]

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1. Izvoarele dreptului civil. (1) Sunt izvoare ale dreptului civil legea, uzanțele și principiile generale ale dreptului.

(2) În cazurile neprevăzute de lege se aplică uzanțele, iar în lipsa acestora, dispozițiile legale privitoare la situații asemănătoare, iar când nu există asemenea dispoziții, principiile generale ale dreptului.

(3) În materiile reglementate prin lege, uzanțele se aplică numai în măsura în care legea trimite în mod expres la acestea.

(4) Numai uzanțele conforme ordinii publice și bunelor moravuri sunt recunoscute ca izvoare de drept.

(5) Partea interesată trebuie să facă dovada existenței și a conținutului uzanțelor. Uzanțele publicate în culegeri elaborate de către entitățile sau organismele autorizate în domeniu se prezumă că există, până la proba contrară.

(6) În sensul prezentului cod, prin **uzanțe** se înțelege obiceiul (cutuma) și uzurile profesionale.

◆ **Legislație conexă:** art. 255 alin. (3) CPC.

Art. 2. Obiectul și conținutul Codului civil.

(1) Dispozițiile prezentului cod reglementează raporturile patrimoniale și nepatrimoniale dintre persoane, ca subiecte de drept civil.

(2) Prezentul cod este alcătuit dintr-un ansamblu de reguli care constituie dreptul comun pentru toate domeniile la care se referă litera sau spiritul dispozițiilor sale.

Art. 3. Aplicarea generală a Codului civil. (1) Dispozițiile prezentului cod se aplică și raporturilor dintre profesioniști, precum și raporturilor dintre aceștia și orice alte subiecte de drept civil.

(2) Sunt considerați profesioniști toți cei care exploatează o întreprindere.

(3) Constituie exploatarea unei întreprinderi exercitarea sistematică, de către una sau mai multe persoane, a unei activități organizate ce constă în producerea, administrarea ori înstrăinarea de bunuri sau în prestarea de servicii, indiferent dacă are sau nu un scop lucrativ.

► **Legea de aplicare: Art. 8.** (1) Noțiunea „profesionist” prevăzută la art. 3 din Codul civil include categoriile de comerciant, întreprinzător, operator economic, precum și orice alte persoane autorizate să desfășoare activități economice sau profesionale, astfel cum aceste noțiuni sunt prevăzute de lege, la data intrării în vigoare a Codului civil.

(2) În toate actele normative în vigoare, expresiile „acte de comerț”, respectiv „fapte de comerț” se înlocuiesc cu expresia „activități de producție, comerț sau prestări de servicii”.

Art. 4. Aplicarea prioritara a tratatelor internaționale privind drepturile omului.

(1) În materiile reglementate de prezentul cod, dispozițiile privind drepturile și libertățile persoanelor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Constituția, Declarația Universală a Drepturilor Omului, pactele și celelalte tratate la care România este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și prezentul cod, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care prezentul cod conține dispoziții mai favorabile.

◆ **Legislație conexă:** ◆ art. 20 C. Rom.; ◆ art. 3 CPC.

Art. 5. Aplicarea prioritara a dreptului Uniunii Europene. În materiile reglementate de prezentul cod, normele dreptului Uniunii Europene se aplică în mod prioritar, indiferent de calitatea sau statutul părților.

◆ **Legislație conexă:** ◆ art. 148 C. Rom.; ◆ art. 4 CPC.

CAPITOLUL II

Aplicarea legii civile

Art. 6. Aplicarea în timp a legii civile. (1) Legea civilă este aplicabilă cât timp este în vigoare. Aceasta nu are putere retroactivă.

(2) Actele și faptele juridice încheiate ori, după caz, săvârșite sau produse înainte de intrarea în vigoare a legii noi nu pot genera alte efecte juridice decât cele prevăzute de legea în vigoare la data încheierii sau, după caz, a săvârșirii ori producerii lor.

(3) Actele juridice nule, anulabile sau afectate de alte cauze de ineficacitate la data intrării în vigoare a legii noi sunt supuse dispozițiilor

[1] Dispozițiile de punere în aplicare a titlului preliminar sunt cuprinse în art. 8 și art. 8¹ din L. nr. 71/2011.

legii vechi, neputând fi considerate valabile ori, după caz, eficace potrivit dispozițiilor legii noi.

(4) Prescripțiile, decăderile și uzucapiunile începute și neîmplinite la data intrării în vigoare a legii noi sunt în întregime supuse dispozițiilor legale care le-au instituit.

(5) Dispozițiile legii noi se aplică tuturor actelor și faptelor încheiate sau, după caz, produse ori săvârșite după intrarea sa în vigoare, precum și situațiilor juridice născute după intrarea sa în vigoare.

(6) Dispozițiile legii noi sunt de asemenea aplicabile și efectelor viitoare ale situațiilor juridice născute anterior intrării în vigoare a acesteia, derivate din starea și capacitatea persoanelor, din căsătorie, filiație, adopție și obligația legală de întreținere, din raporturile de proprietate, inclusiv regimul general al bunurilor, și din raporturile de vecinătate, dacă aceste situații juridice subzistă după intrarea în vigoare a legii noi. [Regl. ant.: C. civ. 1864 – art. 1]

► **Legea de aplicare: Art. 5.** (1) Dispozițiile Codului civil se aplică tuturor actelor și faptelor încheiate sau, după caz, produse ori săvârșite după intrarea sa în vigoare, precum și situațiilor juridice născute după intrarea sa în vigoare.

(2) Dispozițiile Codului civil sunt aplicabile și efectelor viitoare ale situațiilor juridice născute anterior intrării în vigoare a acestuia, derivate din starea și capacitatea persoanelor, din căsătorie, filiație, adopție și obligația legală de întreținere, din raporturile de proprietate, inclusiv regimul general al bunurilor, și din raporturile de vecinătate, dacă aceste situații juridice subzistă după intrarea în vigoare a Codului civil.

◆ **Legislație conexă:** ◆ art.15 alin. (2) C. Rom. în sensul că legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile; ◆ art.1.050-1.053 CPC referitor la reglementarea procedurii privitoare la înscrierea drepturilor dobândite în temeiul uzucapiunii.

◆ **Recurs în interesul legii. 1.** Prin dec. nr. 1/2014, M. Of. nr. 283 din 17 aprilie 2014, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul competent să judece recursul în interesul legii a **admis recursurile în interesul legii** declarate de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și de Colegiul de conducere al Curții de Apel Constanța și a **stabilit că:** În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 5, art. 201, art. 223 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul Civil și ale art. 6 alin. (4), art. 2512, art. 2513 din Legea nr. 287/2009 privind Codul Civil, stabilește că prescripțiile extinctive începute anterior datei de 1 octombrie 2011, împlinite ori neîmplinite la aceeași dată, rămân supuse dispozițiilor art. 18 din D. nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă, republicat, astfel încât atât

instanțele de judecată, din oficiu, cât și părțile interesate pot invoca excepția prescripției extinctive, indiferent de stadiul procesual, chiar în litigii începute după 1 octombrie 2011.

2. Prin decizia nr. 13/2022, M. Of. nr. 907 din 15 septembrie 2022, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru soluționarea recursurilor în interesul legii, a admis recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de apel Galați și, în consecință, în interpretarea art. 120 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006, prin raportare la art. 405 alin. (1) din Codul de procedură civilă din 1865, art. 706 alin. (I) din Codul de procedură civilă, art. 201 din Legea nr. 71/2011 și art. 6 alin. (1), (4) și (5) din Codul civil, coroborat cu art. 1 alin. (2) din Decretul nr. 167/1958 și art. 2504 alin. (1) din Codul civil, **stabilește că:**

Regimul juridic aplicabil prescripției dreptului de a obține executarea silită a ipotecii este guvernat de normele de drept substanțial în vigoare la momentul nașterii dreptului creditorului ipotecar de a obține executarea creanței garantate, fiind lipsită de relevanță norma procesuală aplicabilă procedurii de executare silită.

Dreptul de a obține executarea silită în temeiul contractului de ipotecă se stinge, pe cale accesorie, prin efectul prescripției executării silită a creanței întemeiate pe contractul de credit, dacă aceasta din urmă începe să curgă anterior datei de 1 octombrie 2011.

În cazul în care prescripția dreptului de a obține executarea silită a creanței garantate începe să curgă după 1 octombrie 2011 (inclusiv), executarea silită a ipotecii nu se stinge, pe cale accesorie, chiar dacă dreptul de a obține executarea silită a creanței principale este prescrist, situație în care termenul de prescripție aplicabil este de:

– 3 ani, potrivit art. 405 alin.(1) teza I din Codul de procedură civilă din 1865, dacă prescripția dreptului creditorului ipotecar de a obține executarea silită în temeiul contractului de credit a început să curgă în intervalul 01 octombrie 2011-14 februarie 2013.

– 10 ani, potrivit art. 706 alin. (1) teza a II-a din Codul de procedură civilă, dacă prescripția dreptului creditorului ipotecar de a obține executarea silită în temeiul contractului de credit a început să curgă după 15 februarie 2013 (inclusiv).

Art. 7. Teritorialitatea legii civile. (1) Actele normative adoptate de autoritățile și instituțiile publice centrale se aplică pe întreg teritoriul țării, afară de cazul în care se prevede altfel.

(2) Actele normative adoptate, în condițiile legii, de autoritățile și instituțiile administrației publice locale se aplică numai în raza lor de competență teritorială.

◆ **Legislație conexă:** ◆ L. nr. 84/1992 privind regimul zonelor libere; ◆ L. nr. 315/2004 privind dezvoltarea regională în România.

Art. 8. Extrateritorialitatea legii civile. În cazul raporturilor juridice cu element de extraneitate, determinarea legii civile aplicabile se face ținându-se seama de normele de drept internațional privat cuprinse în cartea a VII-a din prezentul cod.

CAPITOLUL III

Interpretarea și efectele legii civile

Art. 9. Interpretarea legii. (1) Cel care a adoptat norma civilă este competent să facă și interpretarea ei oficială.

(2) Norma interpretativă produce efecte numai pentru viitor.

(3) Interpretarea legii de către instanță se face numai în scopul aplicării ei în cazul dedus judecății.

♦ **Legislație conexă:** art.69 – interpretarea legală, din L. nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative.

Art. 10. Interzicerea analogiei. Legile care derogă de la o dispoziție generală, care restrâng exercițiul unor drepturi civile sau care prevăd sancțiuni civile se aplică numai în cazurile expres și limitativ prevăzute de lege.

Art. 11. Respectarea ordinii publice și a bunelor moravuri. Nu se poate deroga prin convenții sau acte juridice unilaterale de la legile care interesează ordinea publică sau de la bunele moravuri. [*Regl. ant.:* C. civ. 1864 – art. 5]

Art. 12. Libertatea de a dispune. (1) Oricine poate dispune liber de bunurile sale, dacă legea nu prevede în mod expres altfel.

(2) Nimeni nu poate dispune cu titlu gratuit, dacă este insolubil.

Art. 13. Renunțarea la drept. Renunțarea la un drept nu se prezumă.

♦ **Legislație conexă:** art. 38 din L. nr. 53/2003 (Codul muncii).

Art. 14. Buna-credință. (1) Orice persoană fizică sau persoană juridică trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile civile cu bună-credință, în acord cu ordinea publică și bunele moravuri.

(2) Buna-credință se prezumă până la proba contrară. [*Regl. ant.:* C. civ. 1864 – art. 970 și art. 1899]

♦ **Legislație conexă:** ♦ art. 12 CPC; ♦ art. 57 C. Rom.

Art. 15. Abuzul de drept. Niciun drept nu poate fi exercitat în scopul de a vătăma sau păgubi pe altul ori într-un mod excesiv și

nerezonabil, contrar bunei-credințe. [*Regl. ant.:* D. nr. 31/1954 – art. 3]

♦ **Legislație conexă:** ♦ art. 12 alin. (2) CPC; ♦ art. 17 CEDO; ♦ art. 54 CDFUE.

Art. 16. Vinovăția. (1) Dacă prin lege nu se prevede altfel, persoana răspunde numai pentru faptele sale săvârșite cu intenție sau din culpă.

(2) Fapta este săvârșită cu intenție când autorul prevede rezultatul faptei sale și fie urmărește producerea lui prin intermediul faptei, fie, deși nu îl urmărește, acceptă posibilitatea producerii acestui rezultat.

(3) Fapta este săvârșită din culpă când autorul fie prevede rezultatul faptei sale, dar nu îl acceptă, socotind fără temei că nu se va produce, fie nu prevede rezultatul faptei, deși trebuia să îl prevadă. Culpă este gravă atunci când autorul a acționat cu o neglijență sau imprudență pe care nici persoana cea mai lipsită de dibăcie nu ar fi manifestat-o față de propriile interese.

(4) Atunci când legea condiționează efectele juridice ale unei fapte de săvârșirea sa din culpă, condiția este îndeplinită și dacă fapta a fost săvârșită cu intenție.

♦ **Legislație conexă:** art.16 CP.

Art. 17. Eroarea comună și invincibilă. (1) Nimeni nu poate transmite sau constitui mai multe drepturi decât are el însuși.

(2) Cu toate acestea, când cineva, împărtășind o credință comună și invincibilă, a considerat că o persoană are un anumit drept sau o anumită calitate juridică, instanța judecătorească, ținând seama de împrejurări, va putea hotărî că actul încheiat în această stare va produce, față de cel aflat în eroare, aceleași efecte ca și când ar fi valabil, afară de cazul în care desființarea lui nu i-ar cauza niciun prejudiciu.

(3) Eroarea comună și invincibilă nu se prezumă.

(4) Dispozițiile prezentului articol nu sunt aplicabile în materie de carte funciară și nici în alte materii în care legea reglementează un sistem de publicitate.

CAPITOLUL IV

Publicitatea drepturilor, a actelor și a faptelor juridice

► **Legea de aplicare: Art. 8¹.** Existența unui litigiu sau înscrierea lui în registrele publice prevăzute de lege nu împiedică efectuarea formalităților de publicitate.